

Poláci

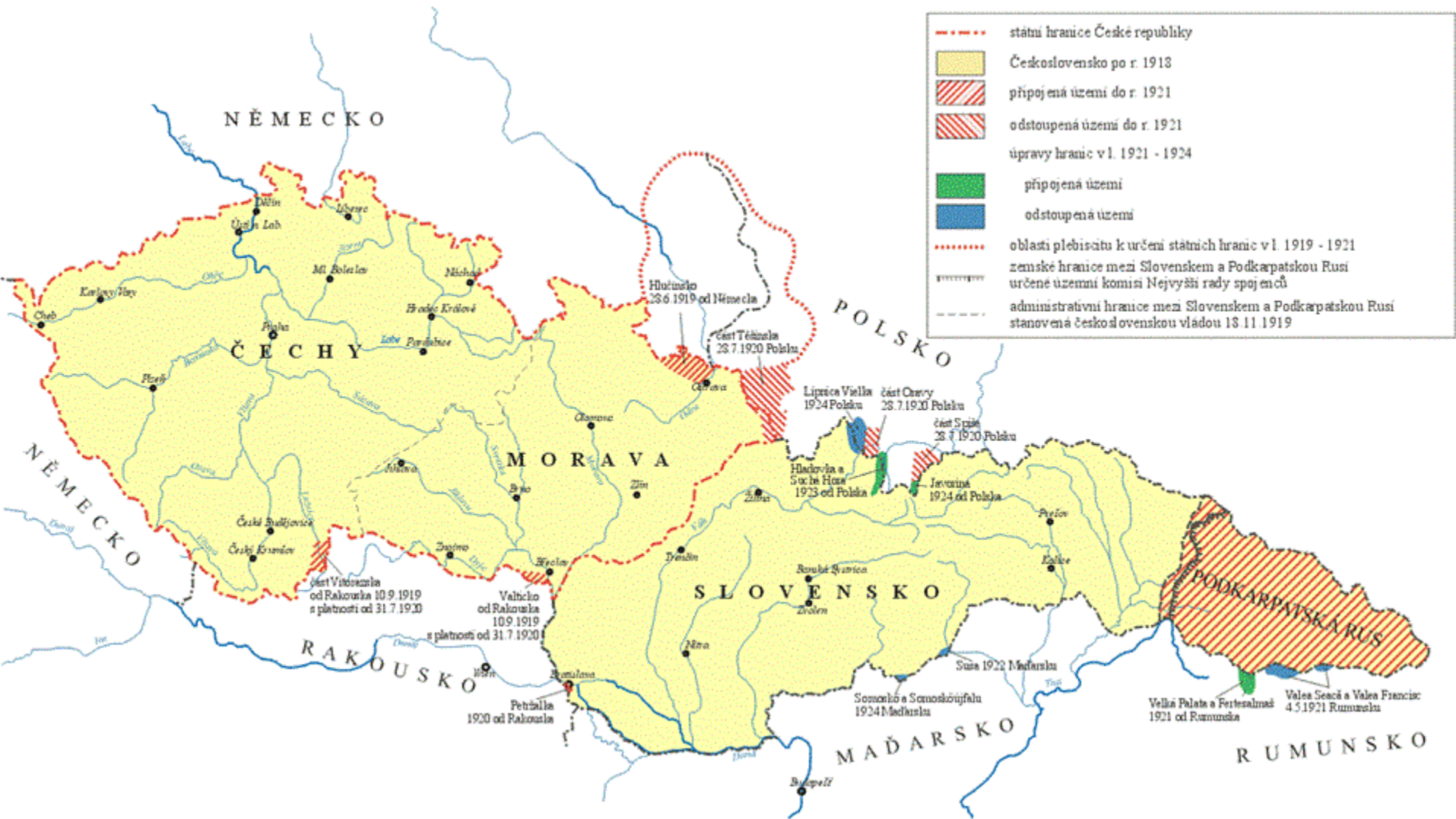
Historie kontaktů s Poláky

- 14. – 16. století
 - dle politiky vládařů (polský rod na českém trůnu – Jagellonci, 15. – 16. stol.)
 - kupci, studenti na Karlově univerzitě
 - odborníci (doly)
 - vliv katolictví
- 18. století
 - národní obrození – oboustranný zájem

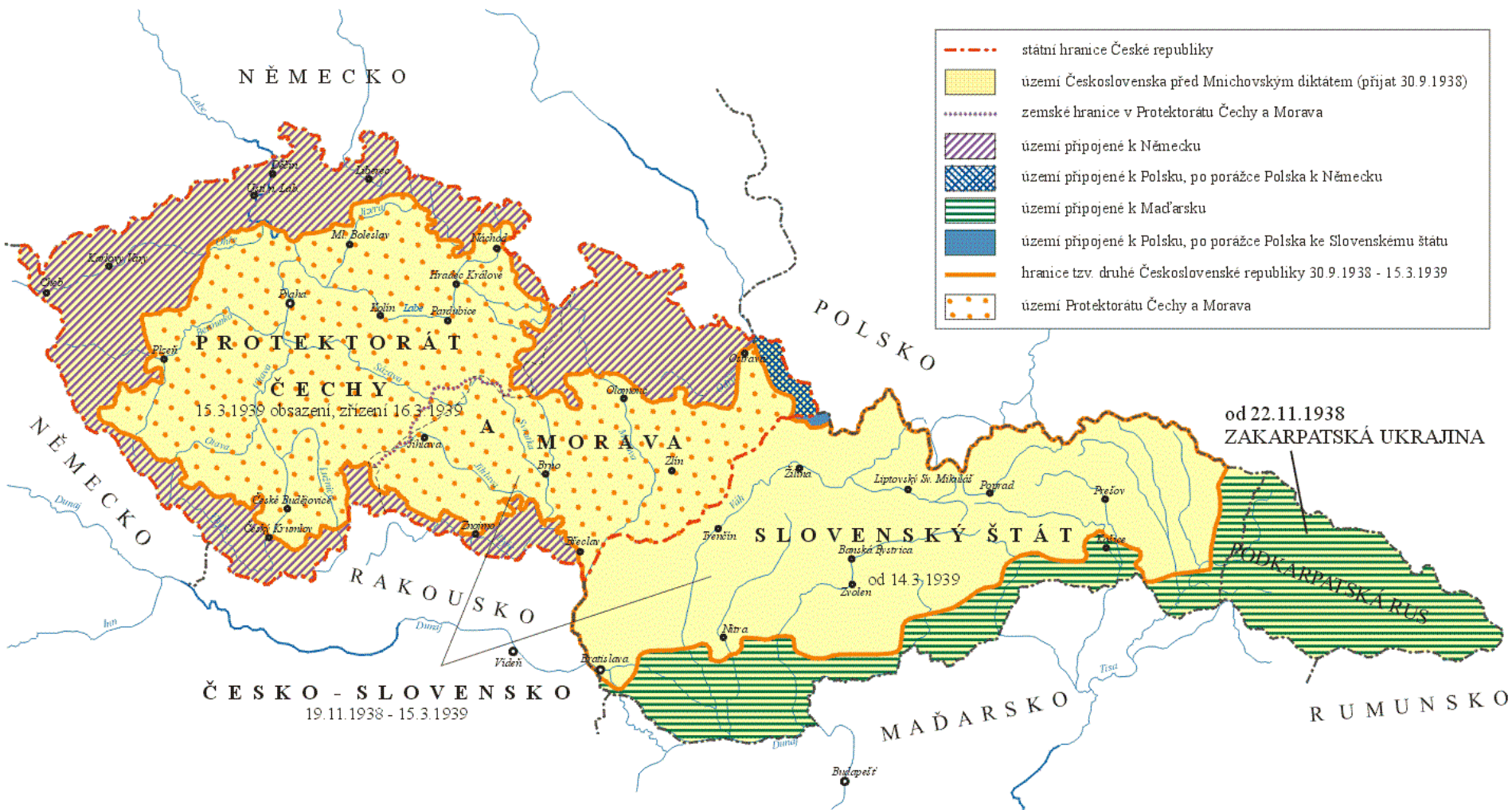
Poláci na Těšínsku

- polovina 17. století
 - valašská kolonizace
 - připojení Těšínska k Habsburské monarchii
- 19. století
 - Němci majetná vrstva, Češi administrativa, Poláci zemědělci a dělníci
 - Příchod Poláků z Haliče => změna národnostního složení

- Po 1. světové válce

• 1938

- Po válce
 - spory obdobné jako po r. 1918
 - 1947 zásah Sovětského svazu =>
 - odsun tzv. polských okupantů pozastaven, návrat Čechů, rehabilitace tzv. volkslistářů
- 50. léta 20. století
 - národnostní program P. Cieślara x osídlování pohraničí Čechy, Slováky, reemigranty, Řeky

- 1968
 - oficiální status národnostní menšiny
- 90. léta 20. století
 - obrovské množství organizací a institucí: kulturní, politické, volnočasové, sportovní
 - rozvoj školství (spolupráce s Polskem)

Charakteristika skupiny

- územní koncentrace
- 2. polovina 20. století postupná integrace x endogamie
- rozdíl mezi nížinnou a horskou oblastí

<https://www.youtube.com/watch?v=Otx1KAQvb4U>

<https://www.youtube.com/watch?v=RqOnfB4kEQ>

Kulturní instituce skupiny

- Muzeum Těšínska
- FS Slezan (Český Těšín)

Poláci z Polska

- Od 50. let 20. století
 - pracovní migrace na základě mezistátních dohod
 - zemědělství, průmyslová tovární výroba
 - krátkodobé => trvalý pobyt na základě sňatku

Charakteristika skupiny

- střední a starší generace
- SŠ a VŠ, podnikatelé
- větší města
- obvykle kladný nebo neutrální postoj k Čechům x malá informovanost

Statistické údaje

- 1980: 66 tis.
- 1991: 59,5 tis.
- 2011: 39.096 (+ 3.206 kombinace), JmK 772 (105)
- 2017: 20.645 trvalý nebo přechodný pobyt

Kulturní instituce

- Československo-polský klub (Brno, 1925): do 1952; příznivci Polska
- Polský kulturně osvětový svaz (= PZKO; Český Těšín, 1947): zachování kultury Poláků v Č(SS)R
- Kongres Poláků v ČR (Český Těšín, 1990): zastupování menšiny na politické úrovni
- Polonus – Klub polski v Brně (1997): Den ústavy (3. 5.) a Den nezávislosti (11. 11.); polská školička (svátky)

Literatura a badatelé

- Vincenc Prasek (1843-1912): Matice opavská
→ Věstník; Vlastivěda slezská
- František Sláma (1850-1917): lidová slovesnost
- Jan Vyhlídal (1861-1937): hmotná i duchovní kultura
- Písňový folklor: F. Sušil (Cyprian Lelek), L. Janáček
- Drahomíra Stránská (1899-1964): oděv

- Alois Sivek (1920-1971): zbojnické legendy
- Antonín Satke (1920-2008): lidová slovesnost
- Jiří Langer (*1936): lidové stavitelství
- Těšínsko – 5 dílů (1997-2003)
- Muzeum Těšínska, Valašské muzeum v přírodě